VII.
11.
1971

ERDŐMÉRNÖKI ÉS FAIPARI EGYETEM
Központi Könyvtára
Sopron
154

KAPOCS

A SOPRONI ÖREGDIÁKOK EGYESÜLETÉNEK LAPJA

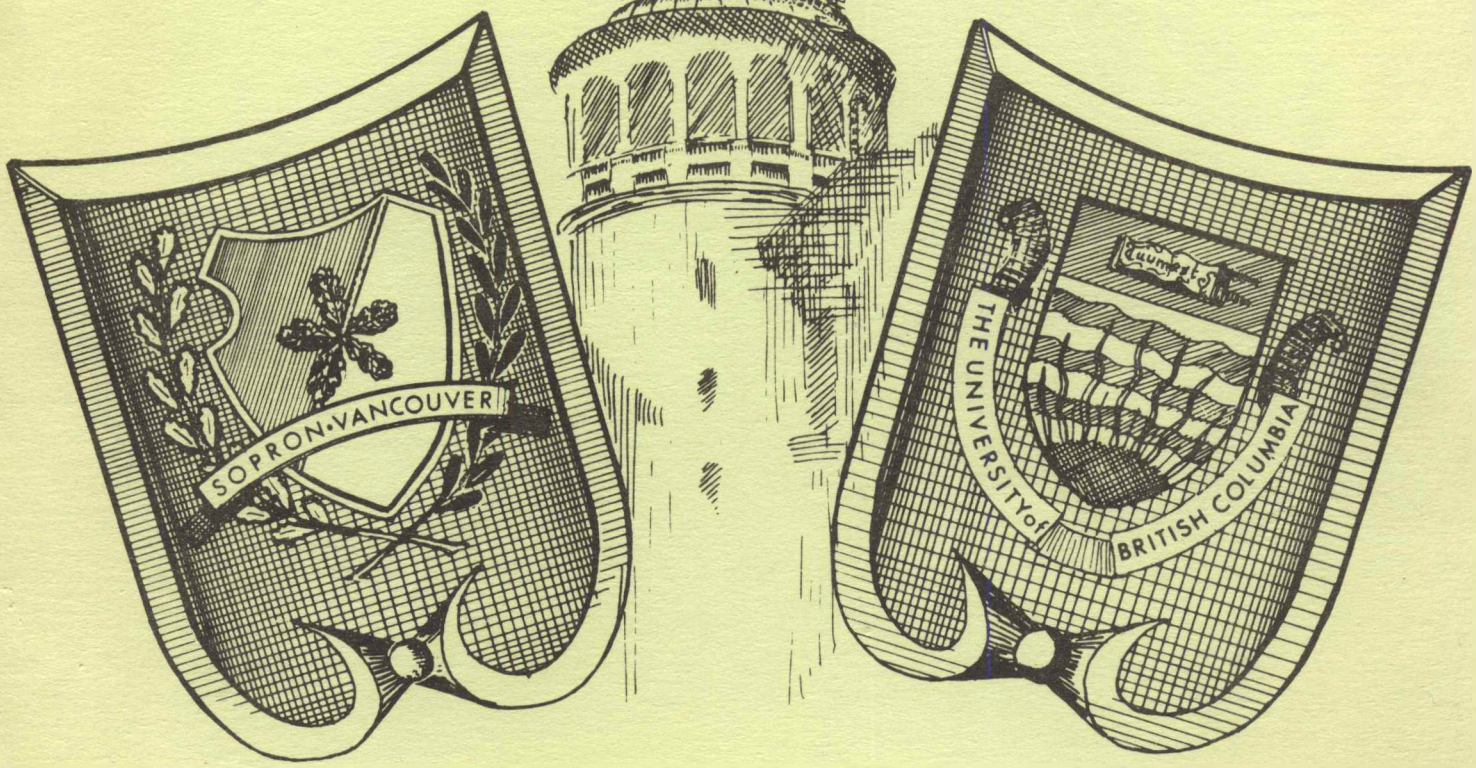

KARÁCSONYI GONDOLATOK . . . . . .

harang csendül, ének zendül
messze zsong a hála ének
az én kedves kis falumban
karácsonykor magába száll minden lélek. (Ady)

Kis falumban karácsony van ujra . . . . . .

Csak eddig mondta versét a kis diák fiu, hogy a Debreceni Collégium kiküldött "legatusát" köszöntse. A szó torkán akadt, de szorongó érzéssel ujra kezdte:

Kis falumban karácsony van ujra . . . . . .

Mint kis diák, ábrándokból álomként ötlik egy negyed emberöltő távlatából a kép. Harangszóba burkolt csendélet, fehérbe csomagolt kicsiny házikók világitó ablakai gyertyafényt szür az utcán haladó késlekedőre, aki sietve igyekszik köszönteni a megszületett KIS DEDET .

Igy kezdődött a karácsony este. Majd éneklők és bethlemesek jöttek. Szinte éjfélig zajlott az élet, karácsonyi zajban. Utánna már a pipafüstös levegőn keresztül, mind halványabbnak látszott a karácsonyfa és az utcán is kihalt a mozgás. Ifju és öreg álomba törődött.

Apraja, nagyja most álmodott vágyakról, a szép jövőről vagy talán éppen a megváltásról. Az évek multak és karácsony lett ujra, meg ujra, amikor egyszer szegényes, de élményekben gazdag karácsony jött Salzburgban, - nem családi - de meleg baráti körben. Majd szinesebb és ünnepélyesebb karácsonyok jöttek Vancouverben. Az idő ugyan mult, de a karácsonyi lelkület nem hagyott alább sehol sem.

Most is, amikor a zördülő gépek már elültek és a bányászok a korai délutánon feljöttek az aknákból, nem oltották el lámpáikat és az idősebbek még a régi mécs lámpáikat is kezükben szorongatták. A hivatalok is bezártak, mindenki hazafelé sietett. Az utcán az autóbusz is már csak nagy ritkán tiporja csikorogva a fehér kristályok milliót az egyenletesen leszőnyegezett utcákon. Kint az öreg fák lombtalan ágai is közelebb hajoltak a járókelőkhöz, hogy köszöntéssel emlékeztessék: 1971 évvel ezelőtt K I S J É - Z U S született.

Az erdő dicső fenyői most diszruhába öltözve a szobából üdvözlik az erdészt. Az öröm ünnepet gyermekeid fényt sugárzó szeméből és kedveseid mosolygó arcáról érzed talán legjobban. Játékok, jókedv, kellemes vacsora után a pohár mellett számot vethetsz a multtal és jövővel, emlékezel szülőföldi kedveseidről. És amint kitekintesz a csend ülte utcára, a hangulat meleg érzést hoz fel benned - KARÁCSONY VAN UJRA KANADÁBAN ..... KARÁCSONY VAN UJRA A VILÁGON.

□ □ □ □ □ □

TEMPORA MUTANTUR . . . . . Emlékezzünk 1956-ra.

Tizenöt esztendővel a Kanadába való kivándorlásunk után, felvetődik bennünk a kérdés - befogadott volna-e a kanadai kormány bennünket 1956-ban, ha politikai arculata olyan lett volna akkor, mint ma - 1971-ben. Az egyszerüen előlegezett lakonikus válasz ... ALIGHA.

Félretéve érzelmi vonatkozásainkat jelenlegi hazánk iránt, nézzük meg hogyan változott a kanadai kormány politikája 1956 óta és mik voltak a változás inditó okai.

A technikai fölény biztositása a nagyhatalmak részéről arra kényszeritette a Szovjetet, hogy enyhitse a feszültséget Nyugattal, amiáltal csökkentheti mérhetetlen költségeit a hadi készülődés terén, különben gazdasági helyzete annyira leromlik majd,hogy a legszegényebb ország lesz a nagyhatalmak között. Másrészről Amerika ping-pong politikája vörös Kinával a komunista védelmi szervek lidércnyomását nagyban fokozta és aggódva tekintgetnek a 4500 miles közös határra a kinai molocchal. Az amerikaiak viszont aggódva figyelik a szovjet S - 9 missile (25 megaton) kifejlesztését, mely végzetesen veszélyeztetheti az egész amerikai védelmi rendszert. A közös félelem odavezetett tehát, hogy a barátkozás utját keressék és megegyezés jöhessen létre a legkényesebb hatalmi kérdésekben,mint például a nuclear fegyverkezés elhatárolása, az Európában állomásozó haderők létszámának csökkentése, az arab-izraeli háboru kitörésének megakadályozása és a berlini kérdés megoldása.

A hatalmi tulsuly biztositásához tartozik a versenytárs egérfogóba szoritása is. Ez a Szovjet részéről már régen folyamatban van Amerika ellen. Amerika déli határain fekvő országok komunista hidfőket alkotnak a U.S. ellen és teljesen át vannak szőve a szovjet imperializmus agitátoraival. Északon viszont Kanada még a legutóbbi időkig is antikomunistának számitott. Trudeau vendégül hivása a Szovjet Unióba, finom politikai puhatolódzásnak volt időzitve a szovjet politikai gépezet agytrösztje részéről. Sajnos Trudeau lépre ment és tulgyorsan kifejezte Moszkvában Amerika ellenes érzelmeit, amikor a SZovjet Unióval kötött megállapodás aláirásakor kijelentette, hogy a megállapodás védőbástya lesz az Egyesült Államok tulhatalmasodása ellen; Amerika közelsége Kanadához fenyegeti Kanada nemzeti jellegét. Könnyelmü kijelentéseinek sulyossága őt magát is meglephette, amikor magához tért, mert a következő kijelentéseiben már Amerika barátságába kivánt volna visszavonulni. A szemfüles szovjet diplomaták azonban rögtön észrevették a hajszálnyi repedést a két azonos nyelvü vérrokon viszonyában és a szokott mesteri módszereikkel,megindult Kanada behálózása, az érzelmes barátkozás édeskedő, de álnoki hangján, igyekezve uj csatornákat nyitni a tántorgó Nyugat felé. Kosygin, majd Tito látogatása, az egyre erősödő szovjet infiltráció a kanadai társadalom, kereskedelem és kultura minden zugába, mindinkább a semle-

gesnek látszó, nyelvében és szokásaiban idegen, kedves szomszéd ideológiai "karmaiba" hajtja a liberalis és elvtelen kanadai politikát és annak képviselőit, akik a mai ember világnézeti válságában vergődnek.

A Marxismus-Leninizmusban járatlan politikusaink jobban biznak a humanitás jelmezében álcázott komunizmusnak, mint az amerikai nagytőke nyiltan uralomra törő gazdaság-politikai rendszerében, mert az előbbi logikáját és nyelvezetét nem értik, mig az utóbbit világosan látják. Kanada szerencsétlen külpolitikai kalandorkodását sulyos belpolitikai válság kiséri a francia kérdésben, és a még sulyosabb gazdasági helyzet, melyből kiut nem tudni hogyan lesz. Egy bizonyos - Amerika segitsége nélkül a gazdasági krizis nem oldható meg, vagy ha igen, a megoldás érdekében Kanadának fel kell adnia kapitalista elveit, hogy szoros gazdasági és társadalmi kapcsolatot épithessen ki a szocialista tábor népeivel, akik éhezve és szükölködve rászorulnak Kanada természeti kincseire, de elveiket,pl. a kapitalizmussal való békés együtt élés lehetetlenségének elvét,- nem fogják feladni. Hogy Kanada a "termelő eszközök népi tulajdonba vételével" meddig megy el, az majd függ a belső gazdasági és politikai gyürü szoritásától.

Mindenesetre ugy látszik valószinünek, hogy a kanadai kormány ebben a csepfolyós állapotban, ALIGHA fogadna be politikai menekülteket a "baráti" komunista országokból, ha azok ugy gondolják, hogy itt élhetnek a lelkükben elraktározott eszményeknek, amiknek realizálását a komunista rendszer lehetetlenné tette. Kosygin azt mondta Torontóban, a Kereskedelmi Kamara által rendezett vacsorán: "Igyatok többet és kevesebbet gondoljatok a háborura." Ivásra biztosan a vodkát ajánlotta és nem a coca-colát. Számomra mindkettő émelyitő ital, külön-külön is és keverve is. A jó magyar bor mellett másodsorban a jó kanadai whiskyt szeretem.

-rk.-

Vancouveri megemlékezés Oktober 23-áról. Történetesen Kosygin ezen a napon tartózkodott Vancouverben. Az itteni magyarok csoportja,a többi szovjet uralom alatt élő népek ide menekült tagjaival együtt az igazságszolgáltatás szinhelyét képező birósági épület elé vonult. A szónokok rövid deklarációk formájában hangsulyozták ki népeik szovjet hatalom alatti sorvadását és az eltiport szabadság utáni vágyát.

Vancouver városháza tornyán, ezévben is magyar zászló lengett, dacára a vörös vendégségnek. Az 56-os magyar forradalom ünnepélyes megemlékezésére, október 24-én vasárnap került sor, nivós ünnepség keretében a vancouveri Magyar Házban. Az ünnepi szónok remekül egyesitette a mérnök ember alkotó alapességát a képzett orátor lendületével. Összehasonlitotta a magyar komunista kormányzat multbeli nyu-

gat ellenes politikáját a legujabban "debreceni konferencia" néven hirdetett propaganda akcióval. Ennek a konferenciának célja felhasználni a zavaros szentimentalizmus és kicsinyes hasonlesés adta lehetőségeket egyes külföldi magyarok számára, akik a párt irányvonalának megfelelően elősegitik a külföldön felcseperedő magyar ifjuság félrevezetését a magyaros csomagolásu komunista elméletek népszerüsitésével.

□ □ □ □ □ □

Tabaki:

Z U G A Z E R D Ő

Pár hónappal ezelőtt előadást tartottam a magyar erdők és a magyar irodalom kapcsolatáról, akkor vetődött fel az ötlet,hogy mivel az előadás is kapocs szándékozott lenni, meg kellene ismételni papiron is, a Kapocs papirján. Szivesen és örömmel indulok neki ennek az erdőjárásnak. Ez az egyetlen munka, mely nem fáraszt, hanem felüdit. Bár erdőnk kevés van, a szavunk sok: igy csak a költészetet érintem az előadástól eltérően.

Nemrég jelent meg egy gyönyörü könyv, Vajda Ernő fényképész és Devecseri Gábor, költő közös alkotása: ÖREG FÁK. Ebben irja Devecseri: " Minden akácfában kislány lakik, minden tölgyben vén ember."Legyen szabad általánositanom: Minden fában költő lakik avagy minden költőben él egy fa. Higgyétek el. Igaz. Ha legigazibb igazát mondja, minden költő az erdőhöz fordul.

Petőfi igy fohászkodik: "Legyek fa, melyen villám fut keresztül, vagy melyet szélvész csavar ki tövestül."Mikor tanácsot akar adni az eljövendő férfiaknak, hol találhatna szebb példát: "Légy tölgyfa, mit a fergeteg ki képes dönteni, de méltóságos derekát meg nem görbitheti." Milyen érdekes,hogy minden ember a saját jellemvonásait látja az erdőben. Az erdő tükör, de olyan tükör,mely akkor is létezik,mikor nem nézünk bele. Néha erdő se kell csak egy-egy fa a kertben, tanui örömeinknek és bánatainknak. Minden fa napló, és ha sokáig él, történelem. Nem mi irjuk, mégis mi olvassuk.Köszönet nekik. Igy érzett Petőfi is, mikor egyik utólsó versét igy kezdi:

"Ti akácfák e kertben,
Ti szépemlékü fák,
Amelyeken szivemnek
Oly drága minden ág,
Kedves fák, üdvezelve
És áldva legyetek,
Áldom még azt is, aki
Titeket ültetett."

Arany János, Petőfi idősebb barátja, nagyon sokáig volt egyedül és sötétben Világos után. Vajdával érzett: a Haza halott és mi csak virrasztói vagyunk. Ekkor irta: "Ha a fa élte megszakad, egy percig éli tul világa." Hála Istennek, nemcsak a fa, virága is tulélte a vészt, hogy a legteljesebb költői életmunkát hagyja reánk.Öreg korát már a fővárosban élte le, de a természettől sosem szakadt el, és a fák oda is elkisérték. Szeretett sétálni a Margitsziget tölgyei alatt. Ott irta öregkora legismertebb versét, melynek utólsó

két versszakát mintegy kopjafát tüzöm ide:

" A tölgyek alatt
Vágynám lenyugodni,
Ha csontjaimat
Meg kelletik adni;
De, akárhol vár
A pihenő hely rám:
Egyszerüen bár,
Tölgy lenne a fejfám !"

Vajda Jánost, a nagy magánost, már emlitettem. Gina szerelmese az erdők tüzét és türelmét egyaránt megtanulta. Élete egyetlen lobogás volt, mely sosem égetett, csak melegitett: " Mint az erdő napsugártól, Én szemedtől meggyuladtam; És elégek, mint az erdő, Melynek lángja olthatatlan . . .Erdő, erdő ! fiatal, szép, Égő erdő, hamvadozó ! Hozzád én szivem, szerelmem Be hasonló, be hasonló!. . ."

Ady Endre süvölvényként érkezett. Mint egy keleti vendég, mint egy juharfa. Vihart hozott és ő tört ketté benne. Mégis az ő erdeje a legdusabb a magyar irodalomban, pedig szálalták eleget. Termését viz, szél és lélek hordja. Először azt valotta, hogy ihar a tölgyek között, de hamarosan elmultak kétségei, és kérdése felelet is: " Magyar akácnak érett táskája vagyok talán ? " Bolyongó életében néha csalitba téved és nem látva a fákat feljajdul, de már aféle félre-bokor-jön-az-erdő stilusban: " Lombtalan lomb a mi lombunk, virágölő a virágunk, árnyéktalan az árnyékunk, miért legyünk erdő csufja." Idézetek sarja helyett, inkább egy egész magfát költészetéből:

MAGYAR FA SORSA

Lelkemben a magyar fa
Lombjai esnek, hullnak:
Lombosan, virágosan,
Igy kell, hogy elpusztuljak.

Hejh-hajh, Szilvániából,
Erdők helyéről jöttem:
Lomboztam ima helyett
S keveset könyörögtem.

Ontottam a virágot,
Virultam jóban-rosszban:
Mások gyümölcsösödtek,
Én mindig virágoztam.

Öreg vagyok s pogányul
Imát még ma se mondok:
Hulljatok csak halálig
Magyar virágok s lombok.

Egyivásu kortársa és tulélője Babits Mihály a titkok teknőjének érzi az erdőt és igy biztatja nemcsak a cigány purdét, de magát és mindnyájunkat: "Ne felejtsd, hogy ágról lettél,szederfa alatt születtél s mint a röpke mag az ágról, ugy leszakadsz majd anyádrul." Ő volt a huszadik század aranyjánosa, nem csoda, hogy a szörnyüséges háboru kitörésekor hasonlóan érez: " Most érzem, hogy sorsom a hazám sorsa, Mint fához a levél, holtomig kapcsolva, Mert nem madár vagyok, hanem csak falevél, Mely ha fája kidült, sokáig ő sem él." 1940-ben dőlt ki Babits. Isten megadta neki és egy sor kortársának a kegyelmet, hogy ne kelljen dacolnia a viharral. Vegyük őket sorra:

Tóth Árpád Aradról indult,a vértanuk tölgyfáitól és a Debreceni Nagyerdőnél állapodott meg. Magányos volt és beteges. Az az em-

ber, akinek, ha kicsordult a könnye, nem törölte le. A fák közül is az elhagyottakat, az egyedülállókat szerette:

" Óh,nézd a furcsa, ferde fát,
Mint hajlik a patakon át,
Oh, lehet-e, hogy ne szeresd,
Hogy benne társad ne keresd ?"

És igy biztatta magát a legszebb költői programmal: "Hadd zengjen még a költő ábrándot, vigaszt, halkat .... Mint erdőn a szelid, ezüstzenéjü hársfa Susog az éjben is, ha a többi fa hallgat."

Ha Tóth Árpád hárs volt, akkor szegedi kortársa, Juhász Gyula, jegenye. Magasra nőtt, de kevesen látták.Csak akinek arra vitt az utja. Ő volt a tápai határban. Tudott beszélni a vizzel és a széllel, és tudott, amit ma már sok költő nem tud: imádkozni.Mint a jegenyék.

" Lelkem suttog a nagy jegenyékben."
" A jegenyék őrt állnak a világon,
és a világ szép, csöndes, magyar állom.
S nagy jegenyék reményét zugja vérem
a törpefenyvek görbe erdejében."

És végül, élete végén igy sóhajt át a hervadó vidék fölött:

" A jegenyék testvére, én,
zokogtam a magyar viharba,
s a hant alá ugy térek én,
mint a mag, mely kihajt tavaszra."

Juhász nagyvárosi kortársa egy soha egészen fel nem nőtt " szegény kisgyermek ", a kócos lelkü, de tiszta beszédü Kosztolányi Dezső volt. Ő az Üllői uti fákról irt és néha szenvedni támadt vágya:

" Sürü esőben állani,
mint a kopár fa ágai,
csak fázni egész éjszaka,
és ázni, mint egy árva fa."

(British Columbiába kellett volna jönnie.)

Pedig nem vágyott ő ilyen messze, csak az erdőbe, nyugalomba: " Sosem vagyok én boldogabb, minthogyha egymagam a fübe rejtem arcomat, s mélázok gondtalan."

Ő irta meg a modern szülő legszebb feljajdulását:

" Este a kertben nézem az eget,a fákat, a lombot, s kérdem magamtól, miért nem érti a gyümölcs a törzset ? "

Megirta a fák beszédét. Ime a nyirfa:

" Héjam fehér, mint a papir.
Megbabonázza azt, ki ir,
és hogyha elrontott a hir,
nevem álmodba visszasir.
Izen neked a nyir."

Ahogy Ady volt az évszázad első két tizedének költő-fejedelme, ugy volt József Attila a következő kettő rongyos árva hercege.

Csak a lelke volt gazdag, kivülről homokot és gazt kavaró szél tépte. Igazi magyar akác volt, aki belepusztult abba, hogy megkösse hazája talaját, mielőtt végleg világgá szalad. Már gyerekember korában érzi hivatását: " Erdő vagyok, ifju lombos, ezredéve, mely éjenként vad titkokat susog."

Vadalmafa szeretett volna lenni, hogy mindenkinek adni tudjon. "Akácokhoz" cimü versében igy ir:

" Törzs vagyok-e, vagy már csak a torzsa ?
Nem sors az egyes ember sorsa !
Fogom én, lám kötöm ujjongva,
a jó fa zug, az édes táj dagad.-"

Ám reményei nem váltak valóra. Az ország, mint egy elszabadult gyorsvonat csatogott végzete felé. Már Balatonszárszón, öngyilkossága előtt irja:

" Ifjuságom, e zöld vadont
szabadnak hittem és öröknek,
és most könnyezve hallgatom,
a száraz ágak, hogy zörögnek."

A másik Áldozat-költőnk, csak hét évvel élte tul Attilát. Radnóti Miklós fiatalon átlőtt fejjel költözött vissza a gyökerekhez. Örökre része lett hazájának, melyről igy ir: " Belőle nőttem én, mint fatörzsből gyenge ága." Ő használt legszebb erdei képeket szerelmi költészetében: " Olyan vagy,mint egy suttogó faág, ha rámhajolsz", " Kezed pórnámra hull, elalvó nyirfaág." " Szeretlek, ahogy csak füz szeretheti a bágyadt folyót." Szeretlek és te ilyenkor jegenyék áhitatos magasában fészkelsz."

De a szerelem nem óvta meg a szeretetlenség fegyvereitől. Egyik utólsó üzenete:

" Irok azért, s ugy élek a kerge világ közepén, mint ott az a tölgy él. Tudja kivágják, és rajta fehérlik bár a kereszt, mely jelzi, hogy arra fog irtani holnap már a favágó - várja, de addig is uj levelet hajt."

A Babits kortársak után szivesen emlitem legjobb tanitványát és pártfogoltját, Szabó Lőrincet. " Az erdő: egyetemes nagy szerelem " vallja. Szeretett része lenni ennek a szerelemnek:

" Sok kétely és bün a halálba láncol,
de soktól néha már szabadulok.

Kunyhóm falán az ősz mosolya táncol,
barátaim a fák s a farkasok.

Az utak,melyek innen szertefolynak
erdőmön tul az égre felhajolnak

s minden virág,fü,óra,cserje,kő
egyetlen boldog,nagy jelképbe nő

s annak fényébe szőve éjszakám
Istent szivembe lopja a magány."

Milyen szépen könyörög: "Barátaim, szép szálfák s nemes erdők, láztalan érés szenvedélytelen gyermekei, kik mozdulatlanul és rejtett szemekkel vizsgáljátok a sürüitekben járó idegent, a féreg embert, óh, fogadjátok testvéretekké..." Még halni is ugy akart, mint a lombok:

" Küzdj s tíkozolj ! Ne bánd, milyen sirt
igér a szél s az ut sara:
ragyogj, őszi lomb ! - Bárcsak én is
igy pusztulnék el valaha."

És bár nagyon pazarlom a helyet, ezt a pár sorát még ide kell iktatnom:

"Fák, költők, emeljétek égbe
a sarat, a fekete éjt,
szürjétek virággá,gyümölccsé
a földi szennyet és ganéjt,
pompázzatok, májusi fák, hős
testvéreim, s biztassatok,
hogy bármilyen hosszu a tél, a
tavasz mégiscsak felragyog.

S amikor már nem fogok élni,
és mocsokká rágott a föld,
ti néma varázslók, megváltók,
emeljetek ki drága zöld
véretekkel, emeljetek föl
a sár fölé és irjatok,
poromból szebb verset az égbe,
mint amilyet ma én tudok."

Gellért Oszkár talán nem volt annyira ismert költő, mint az előbbiek, de gyönyörü verséből (Cime: Vén Erdőben) idéznem kell párt sort:

" Fák istene,add, ha a fejsze rámcsap,
Volt ifjuságom érezzék vissza utólszor,
Évgyürüim.
S ugy várjam a fürészt
Mint aki hisz egy másvilágban."

Az erdő legnagyobb szerelmese Erdélyből jött. Nem hiába, hogy Dacia magyar neve maga is erdőt jelent. A költő neve pedig tavaszt, örökké tartó tavaszt jelentett a magyar költészetben. Áprily Lajos több volt,mint egy fa. Illat volt, égbeszálló. Ábel füstje. Néha megfáradt közöttünk, de nem száradt ki soha:

" Jöttem az erdőszél felől,
hoztam a lelkem messziről,
utam és dalom elakadt;
sorompót értem, gyárakat,
jaj erdő nélkül nincs titok -
A város zug. Én hallgatok."

De hallgatni mégsem hallgathatott, mert " jaj, az erdélyi tölgyesek vörös haddal jönnek utánam." Csodaszép hasonlata: " Lombok az emberek is."

Fenyőillat és vadvirágszinek fonják át verseit. " A Csavargó A Halálra Gondol" cimü verse a legszebb vallomás a természetről. Még utólsó éveiben is (tavaly halt meg) foglalkozott erdeinkkel.Ekkor irta "Biztatás fiatal fenyőknek" cimü versét. Számtalan négysorosaiba mindenhol behajolnak az ágak. És végül az utólsó év verse:

SZERET AZ ERDŐ

" Engem az erdő véd, szeret,
utaimon erdők kisértek:
bükkök,gyertyánok, égerek,
tölgyek. Fenyők is. Égig értek.

Most is, hogy visszagondolok
hajdani erdeim sorára,
a hegy felől gyönyörüen
zug bükkös erdőnk orgonája.

S ha majd mélyebbre költözöm,
érzészelen rommá omoltan,
egy hang közelről sugja még:
Én is az erdő fája voltam.

Hiszed-e már, hogy a költők és fák egyek ? De folytassuk tovább.

Április kortársa, Erdélyi József, ugy alföldi, mint a Körösök.Erdélyből indulnak, mégis Békés és Csanád földjeit gazdagitják. Erdélyi cserfa. Élelmesebb a tölgynél. A szegények fája. Gallyai nem óriási máglyát de sok kis tüzet táplálnak.

Igy indult: " Csodák tölgyerdeje lészek,Minden fámon ezer fészek." és később igy biztatja magát: " Hogy ne legyek olyan árva, Égig érő magas nyárfa, Nyárfasor sug-zug mint régen, Árva szivem közepében." Alig tizévvel ezelőtt irt " Fehér Nyárfa" cimü versének befejező sorai:

"... De az a nyár,
benne az a kis fehér nyárfa,
az az ég, az a napsugár,
ól bennem és vigasztal engem,
mig élek; mig meg nem halok;
s hogy ujra lássam azt a tájat,
elindulnék s mennék gyalog,
mezitláb is, hogy ott haljak meg,
fehérhaju-szakállu vén,
közel ahhoz a vén fahidhoz,
egy szép fehér nyárfa tövén."

A kárászi puszta juhásza, népünket terelő áldott Sinka István már az égi legelőkön őrzi Isten csillag-juhait, de még onnan is küldi halhatatlan, soha nem csüggedő üzenetét:

"Hej, ti, fiatal hajnali erdők,
zengjetek, csak zugjatok,
s altassátok el a buzaföldi embert,
s a miveskedő kezüt, a mühelyben kesergőt,
hátha aludván álmodnánk
s közös bajukat kialudnák.

Zengedezzetek,csuda-erdők,
ág-sippal, lomb-dobbal,
levél cimbalommal;
holnap ujra születünk és
kell az uj bölcsődal;
zugjatok,erdők az eljövendők elé."

Mai poeta-doctusunk szintén a pusztáról jött.De Illyés Gyula pusztáját is erdők példái szegik:

"Nehéz sarába bár a földnek Áruló gyökerek lekötnek,
Tanuld az életed csucsán, Vad pátoszát a szálfenyőknek."

Igy indult Illyés és az egyik legujabb versében ide érkezett:

"Ti álltok rendületlenül csupán kint,
a mészfehér tengerárban,ti, fák,
nem fér hozzátok,mely tüdőnkbe tört szur,
s husunk harapja, e holdtáj-világ."

Kortársa, a rimek és szavak magikusa, a vers-sámán Weöres Sándor, igy várakozik szebbik életére: " Majdha nyárfa-testben élek, rezgő lombbal hintelek." Évszázadok mélyéről hallatszik hangja, mint a régi kántáló, bájoló és igéző énekek:

" Erdőt járunk, árkot lépünk,
bükkfa-lábunk, venyige-térdünk,
szél se tudja, merre térünk,
jegenye-sudaras utakon élünk."

Van-e ennél szebb élet a világon ?

A második nemzedék is ugyanigy érez.Példa rá Sipos Gyula gyönyörü elégiája a somogyi vadkörtefához:

"... áll a legelő szélén, áll a tünő időben,
nyája nélküli pásztor, szikár, magános őrszem.
.... nőnek még fák meg erdők, tölgyek, platánok,hársak,
nékem már ez marad meg örökre óriásnak,
ez a vadkörtefa, a félig lombjavesztett,
jaj nékem ez a legszebb, mégiscsak ez a legszebb."

Avagy figyeljünk a halálba-kergetett drága nyiregyházi tanitó erdei képére egyik legszebb szerelmi versében. Váci Mihály a népével volt szerelemben. Versei nemcsak nyomtatásban, de kézirásban is terjedtek az országban. Ezért kellett neki Szibériába mennie,majd Vietnámba, hogy ott beteg tüdeje elhervadjon.

" Értelme magvait a sorsom
szétszórta már mint záruló virág.
Félelmeim ugy könyöregnek érted,
mint égre kulcsolt águ őszi fák.

Amerre lépek: szétterülve, törten
emlékeink hullt erdője zizeg,
s levéltelen napjaim ágbogán át
eget betöltve sóhajt a neved."

Szederinda-hüségü Váci Mihály, ha felnézek egyszerü, szélszelid nevedet látom, és mégis betölti az egész magyar eget.

Idekint se maradt el tőlünk az erdő. Milyen áhitattal kérdezi Tüz Tamás: " Ki nyujtja át kezét a tágas égnek ugy mint a fák: kitárva és egészen ?" És mikor Istenével beszélget igy vall magáról: " Fának születtem s erdő lett belőlem, hogyan bujhatnék köntösöd alá ?"

Tollas Tibor ugyanazon gyökérbilincsek fojtják és óvják, mint mindnyájunkat:

"Szomoru tölgyfa elszállt madarát,
hangodat süket ágaimban őrzöm.
Lépnék utánnad hegyen völgyön át,
a gyökerekkel megbilincselt földön.

Igy szálltam én is hütlen messzire,
igy várt hiába vissza az anyám.
Évenként ujabb gyürüt vert szive,
láncolta hajlott törzsét a magány."

Svajcban élő derék Lökkös Antal igy fohászkodik:

"Istenem, Istenem, csak elérjem hát azt a gyerekkori erdőt,
hol a fürtös nyulpénzt pengeti májusi uj szél,
a piros isten-kalapja nevét ismeri a tudós is,
és ha babakacsit mondok kankalin helyett
azt is megérti."

A mongol-barna, táltos-üstökü fiatal Gömöri György 1956 augusztusában a Gyilkos tónál igy reménykedett:

"Fenyőfák jobbra és fenyőfák balra, Fenyőfák tartják törzsük az égnek.
köztük a nap, mint nagy aranyalma. Nem félnek.Állnak.Élnek.S remélnek

És most tizenöt évvel később,mint oxfordi professzor:

"Az Egyetemi Parkban a hársfák éppenugy,
éppoly harsányan illatoznak, mint tizenöt éve
Pécsett, fenn a forróságtól párás Pálos-uton.
Szétmorzsolok egy szál levendulát,s a szag - oly ismerős !
Tihanyba hiv,a rétre, a nagy tó kishuga mellé.
És ablakom alatt a gazdag és bölcs gesztenye
tükrös termését éppugy felszedem,
mint a Muzeum kertjében, száz lépésnyire
a messzeugró fal fokától, hol Petőfiként
lépdelt-szavalt minden gyerek.

....Hogyha nem marad
már egy magyar sem itt, akkor velük,
a hársakkal, levendulákkal, gesztenyékkel,
meg a szelid-alázatos jázminnal fogok
magyarul beszélni. Ők majd megértenek."

Horváth Elemér csendélete:

FÁK

Magányosabbak igy erdőbe gyülve szép zöld türelmük Igazán csak ők
mint egyedül Talán mert látják tudnak hallgatni hosszan madarakra
egymásban is mindannyiunk magányát ha enged fölöttük az idő arca
s lassan szétárad összes levelükbe s csupa zsongás És értik az esőt

amit az ősz beszél S hagyják hogy elragadja
a szél vállaik fáradt köpenyét
ha sárga már és sötét aranybarna
S az ágak lebámulnak az avarra
mig fönn nagy kék szavakat vált az ég."

Lehet, hogy már nagyon sokat beszéltem, de nem én voltam, az erdő üzent,és végül,befejezésül saját vallomásom,mindnyájunk nevében:

BÜKKFAERDŐ

Bükkfaerdő hogyha zöldül, Messze mentem,mégse mentem,
ezer ágat hajt szivemből, egyazon ég ring fölöttem,
bükkfaredő hogyha sáppad, lehajolok s egy füszálon
avarral takar a bánat. azt a régi erdőt látom.

Szarvas agancs ha rügyezik Fütyöl a szél, zug a bükkfa,
kese-kedvem gyöngyösödik, kihajt az ág, nem néz vissza,
de a kigyó foszló bőre mégis érzi a gyökerét,
halott nevem jegyzi köre. mint az árva saját szivét.

Üdv az Erdésznek !

Tamási Miklós irása után érdemesnek tartjuk megemliteni,hogy Amerika legnagyobb sonnet költőjét, a magyar származásu Lengyel Kornélt, az erdő magánya ihlette a költészetre. Husz évvel ezelőtt,mint erdőtüz megfigyelő az El Dorado Nemzeti Park egyik "Fire-Lookout"-jában kapott alkalmazást és itt kezdett el verseket irni. Most jelent meg könyve: The Lookout's Letter and other poems, amivel rászolgált Amerika legnagyobb lirai kitüntetésére az Alice Fay di Castagnola nagydijára. Magyar erdész-magyar tehetség-magyar dicsőség!

AZ 1971 - ES ÉV SOPRONI ÖREGDIÁK ESEMÉNYEI.

A kalendáriumok egyre gyakrabban leszakitásra kerülő lapjai, körülöttünk cseperedő gyerekeink, vagy tán az egyre hosszabb nadrágszijak a tovaszaladó idő tempóját érzékeltetik velünk.

Mint Alma Materünk vándorai, másfél évtizede indultunk el szép Sopron városából, testünkön kopott ruhával, szivünkben gyásszal és csalódással a közelmult iránt, és reménykedéssel az ismeretlen jövő felé, - EGYÜTT . Összefogtak bennünket a kor könyörtelen,mindenki számára kijutó ostorcsapásai és mindenekfelett az Alma Mater sokszor kipróbált szelleme. Az elkövetkezendő évek a gyökérverés, családalapitás lüktető ütemében zajlottak el felettünk.

A selmeci-soproni-vancouveri szellem, összetartás gondolatának ébrentartása lassan, de biztosan megérlelődött. Igy indult el a Soproni Öregdiákok összefogását szolgáló szerény kis lap a KAPOCS, 1965 korá tavaszán.

Évente megrendezésre kerülő Soproni Bálunk a legnevezetesebb esemény tagságunk körében.

Az elmult három évben a nyár során egy-egy családias jellegü soproni pikniket is rendeztünk a Vancouver környékén élő tagok családjaival. Örömmel kell megjegyeznem, hogy növekvő sikerrel, az egyre szaporodó soproni másodgeneráció, zsivajgó gyerekeink körében.

Az 1971-es esztendő még külön ujabb eseményt hozott számunkra. Márciusban a Vancouver környékén élő, végzettek szakestélyre emlékeztető vacsora találkozón jöttek össze, felelevenitení a diákélet egyre ragyogóbbá szépülő emlékeit és nótázni ugy ahogy a világon csak a selmeci-soproni diákok tudnak. Külön fontosságot adott az alkalomnak, hogy szeretett kollégánk, Homoky Pista hosszas készülődés után nagy lépésre , házasságra szánta magát és ezen az estén ünnepeltük legénykedése végóráit, illő módon borral és nótával.

Annyira kedvet kapott a társaság a találkozókra, hogy májusban ujra összejöttünk, feleségestől az előző találkozókhoz hasonlóan egy vancouveri magyar vendéglő hangulatos termében. Jó vacsora mellett,

diáknóták és anekdóták füszerezte jó kedélyben repült el az est. Azzal a gondolattal bucsuztunk, hogyha az Ur éltet bennünket jövő télen-tavaszon ujra összejövünk hasonló módon.

Szerk.

SOPRON "PIKNIK"

Az 1971-es soproni pikniket augusztus végén tartottuk a Harrison tó melletti "Sasquatch" parkban - nem pedig a Harrison Bay melletti "Sasquatch Inn"-ben, amint egyes kollégáink elképzelték. Annak ellenére, hogy elég sokan elmulasztottuk észrevenni a Tóth Jancsi által kirakott utjelzőket, ugy ebéd idő táján, csaknem valamennyien megérkeztünk, éhesen és porosan a kb. két órás autózás után,Vancouver környékéről. Az ut porának gyógyszere a tó vize volt, éhségünknek a velünk hozott harapnivaló.

A kellemes késő nyári napsütés nagyban hozzájárult az idei piknik sikeréhez. Valamennyien jól éreztük magunkat. A "fiatal korosztály" tagjai néhány felnőttel, a bátrabbakkal, együtt, főleg a vizet élvezték. A jó hangulat megteremtéséhez a hüsitő italok is segitettek és a késő délutáni órákban régi selmeci-soproni nóták csendültek fel ott, ahol máskor csak az erdő muzsikál.

A résztvevők számát talán legjobban a fiatalok számában lehet kifejezni, akik 38-an voltak pelenkásoktól nagy lányok és fiukig. Annak reményében zárom ezt a rövid visszaemlékezést, hogy a jövő évi hasonló találkozáson valamennyien, azokkal is, akik az idén nem tudtak eljönni, viszont látjuk egymást. Üdv Az Erdésznek !

Skorka Mihály

A TIZEDIK " SOPRON BÁL" VANCOUVERBEN.

A már itt is hagyományos "Soproni" Erdész Bál a vancouveri Magyar Társaskör hangulatosan feldiszitett Club házában volt, 1971 október 9-én, 156 résztvevővel.

Mindenkinek nagyon tetszett a douglasz fenyő magvakkal berakott hely-kártya és az egyéves csemetékkel és tobozokkal körülvett gyertyatartók - amivel az asztalok izlésesen voltak feldiszitve. Ezért Pendl Ferit illeti külön köszönet. Az "erdészeti" hangulatot tovább emelte a szinpad mellé állitott nehány magas fenyőfa, ami mögött egy tüzes olasz zenekar huzta a talp-alá-valót, reggel három óráig.

A szakácsok is igen kitettek magukért. Vacsorára választani lehetett töltött disznókaraj és gombás borjuszelet között.A zamatos magyar borokra és finom képviselőfánkra sem panaszkodott senki. A jó vacsora tagadhatatlanul magyaros izt adott a bálnak. Éjfélkor a lelkes, de kimerült táncosok felfrissitésére, forró lángos, pogácsa és különböző sütemények voltak felszolgálva, nagy adag kávéval.

Jó volt találkozni és elbeszélgetni régen látott barátokkal. British Columbia minden részéből, Alberta-ból, Washingtonból,Oregonból és Idahóból - sőt még Nyugat Németországból is. Onnan Rácz Jóska és felesége látogatott meg bennünket. Ugyancsak szép volt látni több erdész feleség magyar himzésü ruháját. Remélhetőleg, ezek viselése is majd hagyományossá válik.

A szokásos bálutáni éneklésnek,csak a rekedt torkok és álmos feleségek vetettek véget hajnali négy óra felé.No, majd jövőre kipótoljuk.Addig is Udv Az Erdésznek !

Pálka László

INNEN - ONNAN .

A még Selmecen vagy Selmecen és Sopronban végzett öreg diákok évről-évre találkoznak Magyarországon. Találkozóikról emlékkönyvet irnak és a születő emlékkönyv lapok másolatait elküldik még a Kanadában élő volt diáktársaknak is hogy körbe adják és végül juttassák el a küldőhöz vissza Magyarországra. Legutóbb a KAPOCS szerkesztőjéhez is eljutott a pár lapból álló körlevél és örömmel, szivből kivántam friss jó egészséget kedves firmáinknak, hogy még sok lap iródjon a szép kollegialis selmeci szellemről tanuskodó emlékkönyvbe.

□ □

Ezév augusztusában volt Budapesten a Vadászati Világ Kiállitás. A kiállitás alapgondolata volt az ember és a természet kapcsolata - a mai kor emberének egyik legkedvesebb témája. Európa csaknem valamennyi országa, Ázsia és Afrika jelentősebb országai és az Amerikai Kontinensről Kuba, Argentina és Chile küldtek anyagot. A kiállitás sikerét bizonyitja a tömeges külföldi látogató, akik nagy megelégedéssel szemlélték a trofeák hatalmas tárházát. A vadászati kiállitás a magyar erdészet büszkesége is. Magyarországon ugyanis a vadászat mindég az erdészet hatáskörébe tartozott. A vadászati kutatás szorosan összenőtt az erdészeti kutatással. Megalapitója Szederjei Ákos erdőmérnök volt 1949-ben, az Erdészeti Tudományos Intézetben, aki ma a budapesti állatkert igazgatója. Tájékozásul emlitjük meg, hogy jelenleg Magyarországon 36 ezer szarvast, 160 ezer őzet, 15 ezer vad disznót, 2500 dámszarvast, 2000 mufflont, 1.5 millió fácánt, 900 ezer nyulat és 700 ezer foglyot tartanak nyilván.

□ □

Nem történt emlités eddig a "soproni találkozók" egy igen népszerü formájáról. Évről-évre vadászemberek készülnek fehér gimszarvast üldöző őseinkhez hasonlóan a vadász évadra. A szép Vancouver sziget kedvelt vadász terep a környéken élő soproniak számára. Egy-egy hétvégén annyian összejönnek, hogy még "Tóbiásozni" is lehetne az egyik hegyről a másikra. A helyi erdészeti vállalatoknál dolgozó kollégák szives vendégszeretete igen kellemes napokat szerez a messzebbről, főleg Vancouverből odautazó "öregdiákok" számára. Aztán, ha őzet nem is kötöz a hazainduló vendég kocsija tetejére, a találkozás szép emléke kárpótolja a Nimród-önérzetén esett csorbáért.

□ □

Vető Laci, volt soproni tagunk hiven öregbiti a magyarok és soproniak becsületét a UBC-n, mint senior technician az electro-microscope laboratoriumban. Felvételei, egysejtü növények 5.500 és 6.500 szoros nagyitásban tudományos magazinokban jelennek meg és a tudományos fényképész szakma tekintélyeseinek teljes elismerésével találkozik.

□ □

A magyar tehetségek tudományos hozzájárulása még a hold kutatásban sem marad ki.Kovács L.Róbert, geologus, a Stanfordi Egyetem tanára olyan müszert talált fel, ami jelzi a felszin alatti földszintek geologiai szerkezetét,ezenkivül megmutatja, hogy van-e örök fagytalaj,telitve vizzel a hold felszine alatt.Alan B.ShepardSr. és Edgar D.Mitchell vitték fel a müszert a hold felszinére.

"FORESTERS IN EXILE"

The Sopron Forestry School in Canada.

Legutóbbi számunkból kimaradt a mult év őszén kiadott könyvecske ismertetése, mely számszerü adatokkal tárgyalja a soproni csoport elmult 10 évének eredményeit és a Soproni Egyetem történetét. A könyvecske beszerezhető a UBC Forestry Faculty-tól.

Az adatgyüjtés és feldolgozás A d a m o v i c h László és S z i k l a i Oszkár, volt soproni oktatók munkája. Jelenleg mindketten a British Columbiai Egyetem Erdészeti Fakultásának tanárai. A munka kiadását a U.B.C. University of British Columbia Leon & Thea Koerner alapitványa tette lehetővé fedezve az előkészitő munka költségeit.

Ugyanakkor meg kell emlékeznünk a Soproni Erdőmérnöki Egyetem 1970-ben kiadott könyvéről is : Mindnyájan voltunk egyszer az Akadémián - Herpay Imre szerkesztésében. A könyv magába foglalja Főiskolánk utólsó 50 évének történetét, 1919 től 1969 ig, marxista ideologiai alapon tárgyalva. Számunkra, akik 1956-ban Kanadába szakadtunk, főleg érdekes az 1956-os események leirása, az ezzel kapcsolatos irodalom felsorolása és az 50 éven keresztül végzett erdőmérnökök névsora és személyi adatai. A könyv 1600 példányban, 137 ábrával került kiadásra és valószinüleg Magyarországról megrendelhető.

□ □ □ □

Dr. h. c. Stasney Albert

ny. egyetemi tanár, aranydiplomás fémkohómérnök, az Erdészet Kiváló dolgozója, egyetemünk tiszteletbeli doktora, a Munka Érdemrend aranyfokozatának, és a Mikoviny Sámuel emlékérem tulajdonosa a Faipari Mérnöki kar Ábrázoló geometria tanszékének volt vezetője

1971 szeptember 28.-án, 82 éves korában, hosszu betegség átszenvedése után, hunyt el Stasney **tanár** ur Sopronban.

1912 től 1963-ig tanitotta az ábrázoló geometriát erdészeknek, bányászoknak és kohászoknak Főiskolánkon. Hosszu tanári müködését senki a főiskolai tanárok közül nem haladta tul. Valek, Kelle és Kövesi voltak kortársai, akik már régen elmentek.

A nagy oktatási reformok idején 1953/54-ben, egy örök értékü tanulmányban foglalta össze évtizedes oktatói tapasztalatait, mely utmutatásul szolgált mindannyiunknak a nehéz időkben. Tanulmányát egy oktatási ankéton ismertette és bár abban a Marxismus-Leninizmus dialektikájáról egy szó sem volt, még a párt kiküldöttek is a legnagyobb lelkesedéssel és elismeréssel fogadták.

Tudományos munkássága a stereokopikus ábrázoló geometria területén szinte felfedezésnek számitott abban az időben, de anyagiak hiányában az oktatásba bevezetni az 50-es évek elején nem volt lehetőség. A bécsi müszaki egyetemen azonban bevezették.

Mondásainak és elmés megjegyzéseinek felsorolása és leutánzása szakestélyeink állandó programja volt és minden szigora mellett is a kedélyes és melegszivü Staszi képe maradt meg emlékezetünkben.

Hálás imánk kiséri az Örökkévalóságba; Berci bácsi nyugodjál békében!

-rk.-

LÁZÁR ISTVÁN
1914 - 1971

Szomoru szivvel bucsuzunk a vancouveri magyarság legnépszerübb és a magyarság szolgálatában mindég fáradhatatlan, kedves tagjától Lázár Istvántól.

Ő nem volt soproni erdész, bár a katona iskolát Sopronban végezte,de nagyon közel állt hozzánk.Minden mozgalmunkban lelkesen vett részt. Abbotsfordi tartózkodásunk idején,önzetlen fáradhatatlansággal segitett a tolmácsolásban és a kanadai kereskedelmi és szakmai viszonyok megismertetésében.Akinek a Solar ephemeris és a Slide Rule Manual könyvecskéje még meg van,az visszagondolhat Reá,mert tőle kaptuk.

Magyarországon hivatásos katona volt és végigküzdötte a második világháborut az orosz fronton. Itt Kanadában,mint földmérő dolgozott és számtalan jelentős épitkezés alapmérési munkája füződik nevéhez.

Tragikus kimenetelü gépkocsi baleset vitte el közülünk. Hét gyermeke és felesége mélységes bánatában őszintén osztozunk.

Nyugodjál békében Pista bátyánk,emlékedet mindég őszinte szeretettel őrizzik.

□ □ □ □ □ □

PÉNZTÁRI BESZÁMOLÓ.

Az 1971-es év mozgalmas volt "soproni-vancouveri" eseményekben, melyek a baráti,kollégiális kötelékek ápolásához igen örvendetesen hozzájárultak.

Anyagi téren tán kevésbé volt ilyen lendületes és eredményes müködésünk,de panaszra nincsen ok. Jövedelmünk 70 %-át ezévben is a Vancouverben élő soproni öregdiákok által rendezett "Soproni Bál" tiszta jövedelme eredményezte. Igy kis lapunk sorsa financiális téren biztositva van.

A mult esztendő gyakorlatához hasonlóan csoportunk ezévben is pénzadománnyal járul hozzá a magyar kultura és szellemiség ápolásához.

Bevételek:	Áthozat 1970 évről	$ 535.00
	Tagdijak,bank kamat	$ 37.98
	Soproni Bál tiszta jövedelme 1971-ben . .	$ 181.40
	Összes bevétel	$ 754.38
Kiadások:	1971 évi KAPOCS kiadási költségei	$ 180.00
	Adomány a Széchenyi Társaságnak	$ 50.00
	Összes kiadás	$ 230.00
	Egyenleg	$ 524.00

Felhivás ! A KAPOCS a Soproni Öregdiákoké, add lelkesedésedet, fáradságodat,hogy papirra vetett gondolataid elérjék a szerény szócső révén, a földteke másik oldalán élő kollégákat és segitse továbbra is valóra váltani a gondolatot,amelyet e kis lap neve foglal össze.

Szerk.

H Á Z A S S Á G ! !

HOMOKY ISTVÁN ÉS LORAINE - ezév márciusában házasságot kötöttek. **Házasságukra Isten áldását kérjük és sok boldogságot kivánunk.**

S Z Ü L E T É S E K ! !

December - Horváth Cz. Emil és felesége Marjorie, Emil,Clayton (első).

Január - Tóth Géza és felesége Diane, Georgina, Kathleen (első).

Május- Dobozi Tamás és felesége Éva, Kinga (második).

Junius - Jandó Tibor és felesége Magdi, Viktor,Tibor (harmadik).

Julius - Varga Pál és felesége Sharon, Karolin,Jane (első).
Németh Lajos és felesége . . Thomas,Louis (második).

Augusztus - Józsa László és felesége Erika, Alexandra,Erika (első).
Safranyik László és felesége Erzsi, László (második).

□ □ □ □ □ □

MINDENKINEK NAGYON BOLDOG KARÁCSONYT
ÉS UJ ESZTENDŐT KIVÁNUNK

7.évf. 1-2.szám, 1971 december.Szerkesztő: Takács József,em.
Cime: 1329 West 21 Street,North Vancouver,B.C.,Canada.